

Spis treści

Wstęp	XI
Część I. Ogólna charakterystyka rynków finansowych	1
Wprowadzenie	2
1. Istota i funkcje rynków finansowych	3
1.1. Pojęcie oraz podstawowe rodzaje rynków	3
1.1.1. Pojęcie rynków finansowych	4
1.1.2. Funkcje rynków finansowych	6
1.2. Regulacja rynków finansowych. Rola państwa	7
Podstawowe pojęcia	8
Pytania	9
Literatura uzupełniająca	9
2. Klasyfikacja rynków finansowych	10
2.1. Rynek pieniężny	10
2.2. Rynek kapitałowy	11
2.3. Rynek walutowy	13
2.4. Rynek instrumentów pochodnych	13
2.5. Rynek pierwotny i wtórny	14
2.6. Rynek publiczny i rynek prywatny	16
2.7. Rynek transakcji natychmiastowych i rynek terminowy	16
Podstawowe pojęcia	17
Pytania	17
Literatura uzupełniająca	17
3. Instrumenty finansowe	18
3.1. Pojęcie i rodzaje instrumentów finansowych	18
3.1.1. Pojęcie i forma papierów wartościowych	18
3.1.2. Rodzaje papierów wartościowych	19
3.1.3. Emisja papierów wartościowych	34
3.2. Instrumenty pochodne	35
3.3. Waluty	39
Podstawowe pojęcia	40
Pytania	41
Literatura uzupełniająca	41

4. Uczestnicy rynków finansowych	43
4.1. Emitenci	44
4.2. Inwestorzy	47
4.3. Pośrednicy finansowi	49
4.3.1. Banki	50
4.3.2. Zakłady (towarzystwa, firmy) ubezpieczeniowe	51
4.3.3. Fundusze inwestycyjne	53
4.3.4. Fundusze emerytalne	59
4.3.5. Pozostałe instytucje finansowe	62
4.4. Instytucje regulujące i nadzorujące rynek	63
4.5. Instytucje obrotu instrumentami finansowymi	65
4.5.1. Giełda papierów wartościowych i rynek pozagiełdowy (OTC)	65
4.5.2. Depozyt papierów wartościowych	69
4.5.3. Domy maklerskie	70
4.5.4. Firmy zarządzające aktywami	71
Podstawowe pojęcia	72
Problemy i pytania	73
Literatura uzupełniająca	73

Część II. Rynki i instrumenty finansowe w Polsce 75

Wprowadzenie 76

5. Instrumenty finansowe według rodzajów i rynku notowań	77
5.1. Instrumenty finansowe według rodzajów	77
5.2. Instrumenty finansowe według wybranych rynków notowań	81
Podstawowe pojęcia	83
Pytania	84
Literatura uzupełniająca	84

6. Rynek pieniężny i walutowy 85

6.1. Rynek bonów skarbowych	85
6.1.1. Rynek pierwotny	85
6.1.2. System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych	88
6.1.3. Rynek wtórny	90
6.2. Bony pieniężne	92
6.2.1. Rynek pierwotny	93
6.2.2. Dealerzy Rynku Pieniężnego	94
6.2.3. Rynek wtórny	96
6.3. Transakcje o charakterze lokacyjnym	96
6.3.1. Niezabezpieczone lokaty międzybankowe	96
6.3.2. Lokaty zabezpieczone	102
6.4. Krótkoterminowe komercyjne papiery dłużne	109
6.4.1. Krótkoterminowe papiery dłużne banków komercyjnych	110
6.4.2. Krótkoterminowe papiery dłużne przedsiębiorstw	112
6.5. Rynek walutowych transakcji natychmiastowych	116
Podstawowe pojęcia	119
Pytania	120
Literatura uzupełniająca	120

7. Rynek kapitałowy	121
7.1. Prawne podstawy funkcjonowania rynku kapitałowego	121
7.2. Rynek obligacji	129
7.2.1. Podstawy prawne emisji obligacji	129
7.2.2. Struktura rynku obligacji	131
7.2.3. Dług Skarbu Państwa z tytułu obligacji	133
7.2.4. Zasady emisji oraz rodzaje obligacji skarbowych	137
7.3. Rynek akcji	143
7.3.1. Podstawy prawne działania spółek akcyjnych	143
7.3.2. Struktura rynku akcji	149
Podstawowe pojęcia	150
Problemy i pytania	150
Literatura uzupełniająca	151
8. Instytucje obrotu papierami wartościowymi	152
8.1. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie	152
8.1.1. Powstanie i rozwój GPW w Warszawie	152
8.1.2. Organizacja GPW w Warszawie	157
8.1.3. Kasowe i terminowe transakcje giełdowe	160
8.1.4. System giełdowy WARSET	163
8.2. Instrumenty notowane na GPW w Warszawie	183
8.2.1. Papiery wartościowe	184
8.2.2. Instrumenty pochodne	199
8.2.3. Pozostałe instrumenty finansowe	217
8.3. Pozostałe instytucje obrotu instrumentami finansowymi	222
8.3.1. Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych	222
8.3.2. MTS-CeTO	224
8.3.3. Firmy prowadzące działalność maklerską	227
8.3.4. Firmy zarządzające aktywami	231
Podstawowe pojęcia	234
Problemy i pytania	234
Literatura uzupełniająca	235
Część III. Instytucje pośrednictwa finansowego w Polsce	237
Wprowadzenie	238
9. Aktywa finansowe gospodarstw domowych i instytucji finansowych w Polsce	239
Podstawowe pojęcia	243
Pytania	243
Literatura uzupełniająca	243
10. Sektor bankowy	244
10.1. Regulacje prawne	244
10.2. Bank centralny	248
10.2.1. Zasady działania NBP	248
10.2.2. Cele i narzędzia polityki pieniężnej	250
10.2.3. Zasady polityki kursowej	252
10.2.4. Nadzór bankowy	253
10.3. Banki komercyjne	254

10.4. Skonsolidowany bilans sektora bankowego	256
10.4.1. Bilans Narodowego Banku Polskiego.	259
10.4.2. Bilans pozostałych monetarnych instytucji finansowych	263
Podstawowe pojęcia	268
Problemy	268
Literatura uzupełniająca	268
11. Fundusze inwestycyjne	269
11.1. Zasady działania funduszy inwestycyjnych.	269
11.2. Organy funduszy	272
11.3. Tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze	273
11.4. Ograniczenia inwestycyjne funduszy	276
11.5. Szczególne konstrukcje i typy funduszy	280
11.6. Narodowe Fundusze Inwestycyjne	282
11.7. Rozwój rynku funduszy inwestycyjnych w Polsce	283
Podstawowe pojęcia	288
Problemy i pytania	288
Literatura uzupełniająca	289
12. Firmy ubezpieczeniowe	290
12.1. Podstawy prawne działalności ubezpieczeniowej	290
12.2. Charakterystyka działalności ubezpieczeniowej	292
12.3. Warunki i zasady wykonywania działalności ubezpieczeniowej	293
12.3.1. Formy zakładów ubezpieczeń	293
12.3.2. Zasady gospodarki finansowej zakładów ubezpieczeń	293
12.4. Zakłady ubezpieczeń w latach 2000-2006.	296
12.5. Lokaty zakładów ubezpieczeń w latach 2000–2006	298
Podstawowe pojęcia	302
Problemy i pytania	303
Literatura uzupełniająca	303
13. Instytucje kapitałowych ubezpieczeń emerytalnych.	304
13.1. Założenia zreformowanego systemu emerytalnego	304
13.2. Otwarte fundusze emerytalne	305
13.2.1. Zasady działania	305
13.2.2. Otwarte Fundusze Emerytalne w latach 2000–2006.	310
13.3. Pracownicze programy emerytalne	313
13.3.1. Zasady działania	313
13.3.2. Pracownicze programy emerytalne w latach 2000-2005	315
13.4. Indywidualne konta emerytalne.	317
13.4.1. Zasady działania	317
13.4.2. Indywidualne konta emerytalne w latach 2004–2005.	318
Podstawowe pojęcia	318
Problemy	318
Literatura uzupełniająca	319
14. Pozostałe firmy pośrednictwa finansowego	320
14.1. Firmy leasingowe	320
14.2. Firmy faktoringowe	322
Podstawowe pojęcia	324
Problemy i pytania	324
Literatura uzupełniająca	325

Część IV. Instrumenty finansowe – wycena i wybór	327
Wprowadzenie	328
15. Wycena instrumentów finansowych	329
15.1. Podstawy teorii wyceny	329
15.2. Wartość pieniądza w czasie	331
15.2.1. Naliczanie odsetek od lokat	331
15.2.2. Porównywanie różnych sposobów kapitalizacji – efektywna stopa roczna	333
15.2.3. Wartość przyszła i bieżąca pojedynczej płatności	334
15.2.4. Renta zwykła	335
15.2.5. Renta wieczysta	336
15.3. Wewnętrzna stopa zwrotu	336
15.4. Wycena instrumentów finansowych przynoszących stały dochód	338
15.4.1. Wycena instrumentów dyskontowych	338
15.4.2. Wycena obligacji kuponowych	341
15.4.3. Wycena innych instrumentów finansowych	345
15.4.4. Porównywanie stóp zwrotu z różnych instrumentów finansowych o stałym dochodzie	345
15.5. Wycena instrumentów finansowych przynoszących zmienny dochód	346
15.5.1. Podstawowy model wyceny akcji	347
15.5.2. Alternatywne podejście do wyceny akcji	354
15.6. Wycena instrumentów pochodnych	357
15.6.1. Wycena kontraktów forward i futures	357
15.6.2. Wycena opcji	360
15.6.3. Wycena kontraktów swap	376
Podstawowe pojęcia	379
Problemy i pytania	379
Zadania	380
Literatura uzupełniająca	382
16. Modele rynku kapitałowego i hipoteza efektywności informacyjnej	383
16.1. Teoria portfelowa	383
16.1.1. Miary zyskowności i ryzyka inwestycji w akcje	383
16.1.2. Oczekiwana stopa zwrotu i wariancja stopy zwrotu z portfela akcji	387
16.1.3. Konstrukcja portfeli efektywnych	388
16.1.4. Wnioski z teorii portfelowej	391
16.1.5. Teoria Markowitza w realnym świecie	395
16.2. Modele wskaźnikowe	396
16.2.1. Model jednowskaźnikowy	397
16.2.2. Model wielowskaźnikowy	399
16.2.3. Modele wskaźnikowe w praktyce	401
16.3. Model wyceny aktywów kapitałowych (Capital Asset Pricing Model – CAPM)	402
16.3.1. Założenia modelu	402
16.3.2. Wycena instrumentów finansowych w CAPM	403
16.3.3. CAPM w praktyce	409
16.4. Teoria arbitrażu cenowego (Arbitrage Pricing Theory – APT)	410
16.4.1. Założenia modelu	410
16.4.2. Wycena instrumentów finansowych w APT	411
16.4.3. APT w praktyce	412
16.5. Hipoteza efektywności informacyjnej rynków finansowych	412
16.5.1. Sformułowanie hipotezy efektywności informacyjnej	412
16.5.2. Konsekwencje hipotezy efektywności informacyjnej	413

Podstawowe pojęcia	414
Zadania	415
Literatura uzupełniająca	418
17. Wybrane metody zarządzania portfelem inwestycyjnym	419
17.1. Zarządzanie portfelem obligacji	419
17.1.1. Terminowa struktura stóp procentowych oraz krzywa dochodowości	419
17.1.2. Okres trwania i wypukłość	424
17.1.3. Strategie aktywne zarządzania portfelem obligacji	432
17.1.4. Strategie pasywne zarządzania portfelem obligacji	436
17.2. Strategie zarządzania portfelem akcji	438
17.2.1. Strategie aktywne	439
17.2.2. Strategie pasywne	441
17.2.3. Mierniki efektywności portfela	443
17.3. Zarządzanie portfelem instrumentów pochodnych	448
17.3.1. Kontrakty terminowe i opcje	448
17.3.2. Strategie ubezpieczające (hedging)	450
17.3.3. Strategie spekulacyjne	451
Podstawowe pojęcia	455
Problemy i pytania	455
Zadania	456
Literatura uzupełniająca	457
Indeks	458